

Tfirklye-Jeoloji Kurumuniin SŞ Ekîm - 1 Kasım 1-052
Toplantısında, Başkan Dr, Reeep Egemen'ln
Açış Nutku

Muhterem arkadaşlarım;

Kurumumuzun 1952 Kasım sonu ilmî toplantısını, mesleği*-mizîi yurdumuzdaki en belli başlı bir'irfan yuvası ye bir çok meslekdaşlarımızın yetişip geliştiği ilim ve .araştırma ocağı olan istanbul Üniversitesinin Jeoloji Enstitüsünde açmakla büyük bir haz duymaktayım,

önce bize bu fırsatı ".bahşeden Üniversite Fen Fakültesi' er-kânına, ve geniş.salonlarında'toplanmak imkânını sağlayan Jeoloji Enstitü Direktörlüğüne; saniyen Ankaradaki resmî ve dönemli işlerimize rağmen îsianbula gelmek; İsteğiMe bulunan M.T.A. Enstitüsündeki üyelerin bu toplantıya iştiraklerini teşvik buyuran M.T.A. EnstitüsülGenel Direktörlüğüne şükran borcunuzu arzederiz. Yine tatil olmasına rağmen istirahatı erini ve ailelerini bir tarafa bırakarak bu toplantıya, bahusus bir hayli masraflar ihtiyar etmek pahasına, iştirak eden. fedakâr sayın fiye ve mestekdaşlarımıza, ve- onların davetlisi bulunan, sayın misafirlerimize : hoş geldiniz der, Yönetim Kurulumuz adına.hepinizi sevgi ve saygı ile selâmlarım!

Muhterem arkadaşlarım; <

Hemen hepimizin hatırlıyacağı gibi, Kurumumuz bundan tam 6 yıl önce, Ankarada kurulmuş, ve ilk toplantısını Sayın Prof. H. N. Pamir'în Başkanlığında,-.M. T, A, Enstitüsüfkütüphanesinde yapmıştı. Sayın Profesörümüz o zaman Cemiyetimizin kuruluş gayelerini, jeolojinin- dünyada ve yurdumuzdaki gelişmesini, bu mesleğin ilmî ve tatbikî alanlardaki önemini ve böyle bir kurumun^meslek ve'memleket bakımından faydalarını belîğ bir açılış nutku ile belirtmişti.'.

Şimdi,Tben bu vesile ile Kurumumuzun 6 yıllık bu mazisinde yapılanların^ ve f erişilen lf merhalelerin muhtasar bir muhasebesini yapmağa çalışacağım. Bu özenmenin bir sebebi v© cesaret verici bir saikı de- Kurumun müteşebbis heyetinde

olduğu- kadar her yıl- yenilenen Yönetim Kurullarında şahsımın görevlendirilmiş bulunmasıdır. Bu itibarla Kurumumuzun istih-
dâf ettiği gayelerle bilfiil tahakkuk ettirebildiği faaliyetleri ve
gelişmeleri size kısaca anlatmağa çalışacağım. Bu arada .Kuru-
mun yaşayabilmesi ve tam manasiyle kökleşebilmesi için daima
göz önünde tutmamız icap eden bazı görüş ve kanaatlerimi de
belirteceğim,

Bir çoğumuzca, çok uzun gibi görünen bu geçen 8 yıl zar-
fında,- çok fazla.bir mesafe katetmediğimiz, nerede ise bulundu-
ğumuz yerde saydığımız zehabı basıl olabilir« Filvaki, gerek
bugünkü yönetim kuruluûmz, gerekse bundan önceki yönetim
kurullarımız, muazzam işler yaptıklarını iddia edecek değildir-
ler; Çünkü, Cemiyetimizin Tüzüğünde belli filen kuruluş gayele-
rinin jbizlere hamlettiği mesleki, ilmî ve içtimaî vazife ve mü-
kellefiyetier o derece vâsi, uzun vadeli, ye şümullüdür ki bun-
larm- 5-6 yılda değil, bîr insan ömrü zarfında bile- tahakkuku
beklenemez.- ö halde cemiyetimizin bu kuruluş gayelerine he-
nüz erişememiş olması bir kupür, bir ihmal eseri midir?

Hiç şüphesiz hayır; zira geçen bu 6 yıl demin de belirtmiş ol-
duğumuz veçhile bir insan ömründe bile fazla bîr zaman ifade
etmez. Bir' cemiyetin hayatında ise hiç mesabesinde olan bir kı-
sa devreye tekabül eder, Kaldı ki, bu kısa fasılada, .cemiyetin
gayelerinin tahakkuku mümkün olsaydı, bu taktirde yaklaştık-
ça bizi daha ileri .sürükleyen ve sanki bizden uzaklaşır gibi i-
lerleyen anlamlı bir hedef tayin olunmadığı yönünden, kuraloş
gayelerimizin kifayetsizliğine hükmederdik. Buna rağmen, yeni
doğmuş bîr yavru veya henüz dikilmiş bîr fidan mesabesinde
olan bu genç varlığı, emekleyiş veya yeşerme yıllarında yaşat-
mak, gelişip serpilmesini ve kendibaşma yaşayabilmesini sağla-
mak! bu devrede çalışmış olan Yönetim Kurullarımızın en başlı-
ca gailesi^olmuş ve⁴bugünekadar, ' bu varlığı idame ettirmek
bile başlangıçta çetin bir iş olduğundan' sırf bununla bile övün-
meleri mümkündür. Zira, böyle bîr cemiyet başlangıçta yaşıya-
bilir ve gelişirse, lâıyık veçhile iş görür ve doğru istikamette iler-
lerse, gelecek yıllar için iyi bir çığır, görenek ve temiz bir an»
ane teessüs eder ve böyle bir varlığın bekası müemmen, icraatı
ise'yalnız üyelerine değil bütün, cemiyete hayırlı olur,

*Gelelim Kurum icraatının bilançosuna, ;.îlk kuruluş.' • yıllar-
ından itibaren.Kurumun kendi çapına göre büyük bir Yarlık-*

ve **canlılık göstererek resmî**, kanunî* ilmî ve meslekî ve bilhassa memleketimizdeki diğer meslek derneklerinden daha büyük **bir** anlamda beynelmilel alanlarda mevcudiyetini derinleştirip kökleştirdiğini^ manevî ve maddî yönlerden oldukça büyük başarılar ifâde eden faaliyetlerde bulunduğunu nîûşahede ederiz, Buna hiç şüphesiz bîr çok yerli kardeş müesseseler müzahir olmuş, bir kaç ve bu arada **M.T.Â.** Enstitüsü ile Etibank ve iller Bankası maddî önemli yardımlarda bulunmuşlardır, Buna mukabil diğer bazı ilgili eşhas ve dernekler ise kendilerine karşı rekabet olunduğu zehabile cemiyetin kuruluşuna müzahir olmamışlardır, Kurumun teessüsünde yardımları dokunan eşhas ve müesseselere teşekkürü her vesile ile bir vecibe sayarız.

Kurumun bugünkü durumu hakkındaki umumî **mütaleayı** açıklamak üzere meselenin bir az daha ruhuna temas edelim,

Hepimizin • takdir edeceği gibi, bir cemiyetin varlık ve hayatıyeti üç esas unsura irca olunabilir:

- a) Üyeleri/
- b) Umdeleri (ideolojisi),
- c) Faaliyet **programları**.

⁸ **Bu unsurların cemiyetimizdeki** durumunu incelersek, cemiyetimizin iç durumu ve geleceği hakkında daha bitaraf ve kritik bir görüşe varabiliriz. Bu itibarla bu hususları müsaadenizle ki-"saca gözden geçirelim. ..

Üyelerin durumu : Bir cemiyetin en esaslı unsurları hiç .şüphesiz onu teşkil eden fertlerdir. Bu fertler ne- kadar çok ve ne derece üstün evsafı olursa, o cemiyette o derece büyük **ehemmiyet** kazanır.

Cemiyetimiz kuruluşu esnasında 50 ye yakın mukayyet aza adedine sahipti. Bugün bu **miktar**, 8 yıl gibi kısa bir zamanda 8 mislini aşmıştır. Bu hal hiç şüphesiz ferahlatıcı ve sevindiricidir, Ancak kanaatimce bu kabarık **rakkam** biraz sunîdir, Zira bu meyanda bir müddet için aramızda bulunup **-sonradan ayrılan** ve **binnetice** 'kurumla ilgisini hemen tamamen kesmiş bulunan bir miktar yerli ve¹ **yabancı** aza vardır. **Bunların** pasif üye halinde kalmaları ve kurumun boş yere kadrolarını kabartmaları yersizdir. Kuruma yıllardır aiöat bile **vermiyen**, buna karşılık yayınlarından faydalanan bu gibi aza hakkında artık karar alma zamanı gelmiştir, ' " •

. Fakat burada kurum azalıkları hakkında temas etmek istediğim çok esasî ve Kurumumuzun varlığı ile doğrudan doğruya ilgili olan cihet *üye adedinden ziyade üyelerin, evsafı messiest' dir*. Kanaatimce bir çok teşekküller ve cemiyetler sırf aidat ve- ya maddî ve adedî varlık temini endişesiyle, bünyelerini adeta izdihama uğramış otobüslere döndürürler/ Böyle bir topluluğun meslek namına bir manası olmayacağı gibi araya sıkışan menfi ve huzur kaçırıcı unsurlarla yıllarca bir arada yolculuk yapmak, bizi gayeye götürmez. Binaenaleyh azaların kuruma alınırken iyi seçilmesi ve seçilenlerin de, tüzük maddelerine ve meslek ah-lâkı umdelerine sadık kalmak • şartıyla, iş görmelerine ve bu prensiplerden ayrılanların hakkında gerekli inzibatî işlerin yapılmasına Yönetim Kurullarının, Haysiyet Divanlarının ve bütün üyelerin say ve gayret etmeleri şarttır. Aksi takdirde iyi niyetli olmıyan tek bir üye bile cemiyetin faaliyet ve varlığını baltalayabilir. Bunda hassasiyet olmazsa cemiyetimizin bünyesinin er geç tefessüh ve tecezziye uğrayacağını beklemelidir. Şahsen, zaman zaman yapılacak tasfiyelerin yıpratıcı değil gençleştirici ve marazî kısımların temizlenmesi sonunda daha ziyade canlandırıcı olacağına inanmaktayım.

Kurumun tüzüğü us meslek ideolojisi : Cemiyeti teşkil eden azaları yakınlaştıran, -birbirine bağlayan, "işbirliğini, ve meslekdaşlık saygısını doğuran umdeler, "hiç şüphesiz her dernek ve teşekkülde'olduğu gibi kurumumuzun da •" varlığını ve bekasını temin eden diğer bîr unsurdur. «Jeolog* mesleğinin yurttta ve dünyada inkişafına hizmet, bu mesleğin memleketimizin ilmî ve amelî hayatındaki mevki ve ehemmiyetini kökleştirmek ve yaymak ve- bu yolda her çeşit çalışma ve dayanışma imkânlarını saklamak » gibi ilmî, meslekî ve vatanî ideallerin arkasından yürümiyecek ve bo hususta gereken feragat ve fedâkârlığı yapmıyacak bir meslekdaş. varsa-onun ""kurumdaki^azalığından bir fayda beklenemez, Ancak du idealizm sayesinde ki karşılıklı yardım, dayanışma ve işbirliği mümkündür,

||f _ Halbuki şimdiki durum maalesef, bu idealizmin bir çoğumuzda ya noksan olduğunu veyahut hiç bulunmadığını gösterir. Aramızdaki-geçimsizliklerden bir çoklarının ve kuruma karşı lâkaydinim-bu esasa dayandığını inkâr etmek* güçtür, Aynı idealizmin kıtlığı yüzünden, bir çoğumuzun Kurumla değil, mesleği ile bile . ba ğ larmı zorladığı bir çok vesilelerle görülmektedir.. En kü-

çük bir maddî istifade karşısında mesleğinden sapma ve uzaklaşma temayülünü gösteren oportünistler birer ikişer aramızdan ve meslekten uzaklaşmakta ve kendilerine başka alanlarda başka meşgaleler ve istifadeler aramaktadır, Bu meslek için çok hazindir. Ancak buna mâni olunamaz« Bu, olsa olsa meslektaş sayısı arttikça^bir nevi «tabîî istfa» ile telâfi edilecek, ve boşalan saflar daha zinde ve daha idealist^ dolayısıyla meslek yönünden daha iyi evsafli, liyakatli üyelerle doldurulacaktır, Bionetice: cemiyet iyi'umdelerinden~ve ana prensiplerinden fedakârlık et« medikçe ve istikrarla çizdiği yolda yürüdükçe^ bu mesleğin ehemmiyet ve mevkiine inanmış herkes gibi ben de bu cemiyetin mutlaka payidar olacağına inanmaktayım;

'Kurumun programı ve fâaliyetleri :

Müşterek çalışmayı tazammun eden Kurumun faallı^etleri memleket içi ve memleket dışı konularla ilgilenmek yönünden üç şekilde ökselenmektedir.

- a) Jeologların çalışma zaman ve imkânlarının mahdud ve gayri müsait oluşu.
- b) Buna mukabil etüd sahasının vâsi ve güçlkle erişilir durumda bulunması.
- c) İktisadî, içtimaî ve kültürel bakımlardan muhtelif müşkülere karşı koyma zorunda kalınması«

Bütün bu güçlklere hattâ menfî ve gayri müsait cereyan» • iara^rağmen Kurumun-kendisini tesis ve maddî manevî varlığını takviye etmiş bulunması ancak devamlı ve programlı bir çalışma ile mümkün olmuştur« Bu çalışma hiç şüphesiz bir veya bir kaç kişinin, yani bir müteşebbis heyetle yönetim kurulu azalarının faaliyetlerinden ibaret değildir. Bunların yanında kurumun programında bulunan meslekî kongre ve toplantılara iştirak; yurd içi ve yurd dışı etüdlarini Kurumun Bülteninde yaymak; amme hizmetine matuf olan deprem, seylâp ve heyelan gibi afetlerin önlenmesi yönünden yapılan mânevî-maddî yardımlar hep bu kurum üyelerinin bir aradaki hayırhah ve idealist faaliyetlerin» dendir«

Kuruluşundan bugüite kadar kurumun ancak :

- Yurt içi 12 kadar toplantı yapmış olması,
- Ancak 6 bülten,neşretmiş bulunması,

— .Küçük ve mütevazi bir kütüphanesinden başka bir lokalinin bile bulunmayışı,

— Beynelmilel alanda mümasilleri kadar geziler, temaslar ve toplantılara, iştirak etmemiş bulunması^

hiç şüphesiz geniş program karşısında çok mahdut ve mütevazi bir faaliyet ifade ettiği iddia olunabilir.*

Burada şu cihet unutulmamalıdır ki, her devir ve safhadaki" faaliyet değerlendirilirken bunun hangi şartlar dahilinde ve hangi vasıta ve elemanlarla yapılmış olduğu daima gözönünde bulundurulur. Bu itibarla gelecek nesillerin daha ileri, daha müreffeh jeologları bugünkü ağabey ve seleflerinin faaliyet ve icratını tetkik ve tenkit ederken, yüz kızartıcı veya utandırıcı bir durum bulmaktan ziyade neslimiz ve devrimiz lehine göğüs kabartıcı vaka ve durumlar müşahade edeceklerdir. Hatta diyebiliriz ki,. *"1946. y ılı yurdumuzda hiç şüphesiz jeolojinin bir dönüm' noktasını teşkil edecektir."* •

Sayın arkadaşlarım 1

Kuramımızun bugüne kadar elde ettiği sonuçların kısa ve belki.de bir çoklarımızın hayal sukutunu mucip olacak olan bu hülâsasından sonra, bu yılın çok daha mahdut ve mütevazi kalan faaliyet sonuçlarını,- biraz sonra okunacak olan Yönetim Kurulu raporunda öğreneceğimizden -bu * faaliyetlerin, üzerinde durmağı zait görmekteyim ' *

Âzız arkadaşlarım !

Sözlerime son vermeden, muhtelif zümreler arasında bir görüş ayrılığından ve bir zihniyet çarpışmasından dem vurmaktan kendimi alamıyorum : ' .

Kurumun daha ilk kuruluşundanberi karşılaştığı -güçlüklerden en büyüğü efkârı , umumi yede ve yarı münevver tabakada Jeoloji ilmine karşı, jeolog -geçinen veya jeoloji ile uğraşan bazı eşhasın şüphe ve itimatsızlık- telkin- etme hususundaki gayretleri olmuştur. Maalesef, ütiliter zihniyetti, dar görüşlü ve kifayeti şüpheli ekollerden gelen- yarı münevver bir zümrenin, jeolojinin müspet ilim •(science) bile olmadığını iddia etmeğe, kadar yeltenmeleri,, bundan en az bir asır önce, halledilmiş olan bir problemi yeniden ortaya atmak -yönünden, bunların bu gayret-

lerî yurdumuzdaki kültür seviyesini bîr asır geriletmekte!! başka bîr şey ifade etmemektedir. Ancak bu gibilerin ' kulisler gerisi kötü propagandaları ve açık platformlarda münakaşalardan **kaçınmaları**, hele hiçbir suretle neşriyat yapmamaları işimizi **güç*leştirmektetir**. Kanaatimce bu gibileri delâlet içinde bırakıp Jeolojinin yerini ve önemini **fili yatla** ispat etmek en doğru ve ilim **adamlarına** en yaraşır bir hattı harekettir. **İlmî** tevazuu rencide • edecek her çeşit propaganda ve alayıştan **çekinmek**, hele politika yapmamak kurumun esas **umdelörindendir**.

Binaenaleyh günün **bizim** için **parolası**:

*Mesleğin eniegriiesini **korumak**, meslekdaşın ve ffuridâşın menfâatlerini **telifetmek**, ue jeologlara has bir gayret ve < **meta-netle** kurum tüzüğü ve umdelerine sadık kalarak memleket hizmetinde çalışmak, olmalıdır! Bu ışık altında bütün mesiekdaşlarımıza başarılar ve Kurumumuza uzun ömürler dilerim.*